K3
Wanraaij 2 • 6673 DN Andelst
Postbus 200 • 6660 AE Elst (Gld.)
T 024 348 88 00 • info@k3.nl
www.k3.nl

UW REFERENTIE -
ONS KENMERK -
BEHANDELD DOOR [redacted] (K3)
DATUM 8 april 2026
BETREFT **Ecologische inspectie Bijlandse Waard**

Inleiding

In de Bijlandse Waard werkt Van Nieuwpoort door middel van tijdelijke klei- en zandwinning aan de inrichting van nieuwe (rivier)natuur en het vergroten van de hoogwaterveiligheid. Een deel van de bouwvoor van het terrein is reeds verwijderd. Delgromij wil onder de vergunningen van - en namens - Van Nieuwpoort de resterende bouwvoor in de Bijlandse Waard afgraven en afvoeren. Deze vrijkomende bovengrond is bestemd voor de herinrichting van het tasveld van het nabijgelegen steenfabrieksterrein van Vandersanden.

Voorafgaand aan de herstart van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met beschermde soorten in het kader van de Omgevingswet (Ow) en de (specifieke) zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een ecologisch werkprotocol[1] opgesteld, waarin te treffen (voorzorgs)maatregelen zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke ecologische inspecties. Delgromij heeft [redacted] van K3 gevraagd om voorafgaand aan de herstart van de graafwerkzaamheden een ecologische inspectie uit te voeren. In deze notitie worden de resultaten hiervan beschreven.

Terreininspectie

De ecologische inspectie is op donderdag 2 april 2026 door [redacted] (K3) uitgevoerd. Het was droog en bewolkt, met een matige wind bij een temperatuur van 11°C. Het af te graven terrein en de beoogde rijroute zijn al lopend geïnspecteerd (zie Figuur 1). De vegetatie in het af te graven gebied is recent gemaaid/geklepeld (zie Figuur 2).

[1] Buizer, J.D. & J.W. Röell, 2018. Herinrichting Bijlandse Waard. Werkprotocol conform de Wet [redacted] Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-188. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Figuur 1. Het geïnspecteerde terrein is met een witte stippellijn aangegeven. Achtergrond: luchtfoto van 1 april 2026 (bron: satellietdataportaal.com).

Figuur 2. De vegetatie is recent voorafgaand aan de graafwerkzaamheden gemaaid/geklepeld.

Beoogde werkzaamheden 2026

Delgromij wil op korte termijn de resterende bouwvoor in het gebied afgraven. Een deel van de bovengrond is eerder al afgegraven. Figuur 2 laat de aangegraven (links) en de niet aangegraven terreindelen goed zien. De bouwvoor wordt in zuidelijke richting via het bestaande pad afgevoerd naar het steenfabrieksterrein De Bylandt (Vandersanden). Dit betreft de voorbereidende fase op de [redacted]

Bevindingen ecologische inspectie

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere territoriale zangvogels in de omliggende struwelen en ooibossen waargenomen. Het gaat hierbij om onder meer om tjiftjaf, fitis, zwartkop, matkop, cetti's zanger. De eventuele territoria van deze vogelsoorten liggen buiten de invloedsfeer van de beoogde werkzaamheden.

Verder zijn op grotere afstand van de werkzaamheden nesten van respectievelijk knobbelzwaan (>80 m) en aalscholvers (>200 m) aangetroffen. Een grove schatting resulteerde in ruwweg 40 bezette aalscholvernesten. Door de grote afstand ten opzichte van de nesten zijn negatieve effecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden op voorhand uitgesloten.

Het af te graven terrein is al lopend geïnspecteerd op de aanwezigheid van grondbroeders. Op de reeds verlaagde terreindelen (zandig/grindig) waren 4 kleine plevieren aanwezig. De vogels waren nog niet territoriaal en er zijn geen nesten aangetroffen. Het is wel de verwachting dat deze soort van pionierssituaties zich in het gebied gaat vestigen als broedvogel. Verder waren in het gebied een foeragerende grutto en tureluur aanwezig. Van deze soorten is het niet waarschijnlijk dat ze in het gebied gaan broeden.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. De ondiepe wateren die mede zijn ontstaan door eerdere graafwerkzaamheden zijn potentieel wel geschikt als voortplantingswateren voor met name algemene amfibieën (kleine watersalamander, groene kikker, bruine kikker en gewone pad). Door een gebrek aan (oever)begroeiing zijn deze wateren niet geschikt voor de strikt beschermde poelkikker[2], waarvan op het voorkomen in de omgeving op basis van eerder onderzoek bekend is[3].

Zoogdieren

Op meerdere plekken rondom het beoogde ontgraafgebied zijn sleepsporen/wissels van bevers aanwezig. Een verblijfplaats (burcht) is op meer dan 20 meter van de beoogde rijrouten (rijplaten op het maaiveld) aanwezig. De rijplaten vormen geen belemmering voor bevers.

---

[2] BIJ12, 2017. Kennisdocument Poelkikker Rana lessonae. Versie 1.0.

[3] Wansink, D.E.H., Smit, G.F.J. & D. de Vos, 2017. Effecten op beschermde soorten. Bijlandse Waard. Actualisatie natuurtoets. Bureau Waardenburg Rapportnr. 16-120. Bureau Waardenburg, Culemborg.
Van der Molen, H., 2025. Herinrichting Bijlandse Waard. Inspectie ecologie. Van der Molen Groenculst, Lobith.

In het ontgraafgebied is geen houtige structuren aanwezig waarlangs kleine marterachtigen zich kunnen bewegen. Het gebied is daarmee marginaal geschikt voor deze soortgroep. Noemenswaardige negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op het eventuele leefgebied van kleine marterachtigen worden niet verwacht.

Bij een eerder veldbezoek (Van der Molen, 2025) is geconstateerd dat er een dassenburcht in de omgeving van de activiteiten aanwezig is. Deze dassenburcht is niet bezocht, omdat destijds al werd geconcludeerd dat zowel de burcht als voldoende alternatief foerageergebied behouden blijft. De aanwezigheid van verse sporen wijst erop dat dassen de omgeving van het projectgebied nog steeds gebruiken.

Advies

Geadviseerd wordt om bij de werkzaamheden de volgende voorzorgsmaatregelen te treffen:

- Voorkomen dat de reeds verlaagde terreindelen (zandig/grindig en ondiep water) worden bereden door materieel. Deze terreinen kunnen eventueel met een lint worden afgezet.
- Voorkom nieuwvestiging van broedvogels door het werkgebied frequent te belopen, te berijden of te bewerken. De graafwerkzaamheden worden bij voorkeur zoveel mogelijk in één werkgang en in één richting uitgevoerd, zodat de aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Indien er toch broedvogels gaan nestelen: stel de ecoloog op de hoogte, markeer het nest en voer geen werkzaamheden uit binnen 20 meter van het gemarkeerde nest, tot de ecoloog heeft vastgesteld dat er niet meer gebroed wordt.
- Voorkom dat gedurende het broedseizoen steilranden ontstaan of aanwezig zijn binnen het werkgebied. Hellingen afvlakken tot een hellingshoek van maximaal 1:3.
- Voorkom dat sleepsporen/wissels van bevers worden geblokkeerd door grondopslag of materieel (zie Figuur 3).
- Zorg ervoor dat de rijplaten op een vlakke ondergrond worden gelegd, zodat amfibieën er niet onder kunnen kruipen met kans op doding (zie Figuur 4)
- Situeer de rijroute bij voorkeur aan de zuidzijde van het activiteitengebied op zo groot mogelijk afstand van (houtige) [redacted]

Reikwijdte

De ecologische inspectie is uitgevoerd met het oog op het herstarten van de werkzaamheden. Gedurende het broedseizoen kan de situatie met eventuele vestiging van broedvogels snel veranderen. De houdbaarheid van deze ecologische inspectie is dan ook beperkt.

Figuur 3. In de omgeving van het activiteitengebied zijn meerdere sleepsporen/wissel van bevers aangetroffen.

Figuur 4. De beoogde rijroute moet worden vlak gemaakt alvorens rijplaten kunnen worden gelegd.